

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

22

Clifford D. Simak
**TALISMANO
BROLIJA**

Clifford D. Simak
TALISMANO BROLIJA
Fantastinis romanas

Naikintojų Orda, nežemiško Blogio
inkarnacija, siaubia Britaniją.
Dunkanas Stendišas iškeliauja žygin
per Nualintas Dykras. Jei jis
neįvykdys ypatingos užduoties,
pasaulis amžiams liks pavergtas
pragaištingos Blogio burtų galios.

Iš anglų kalbos vertė JOLANTA KOROLKOVAITĖ
Clifford D. Simak - THE FELLOWSHIP OF THE TALISMAN
New York, Ballantine books, 1978
Copyright© 1978 by Clifford D. Simak
Cover art copyright © 1990 by Chriss Achileos
Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 1994
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

1

Visoje žiauriai nusiaubtoje teritorijoje pilis buvo pirmas pastatas, kurį jie išvydo po dviejų dienų kelio.

Per visą tą laiką jie buvo sutikę vilkus, sekusius juos nuo kalvų viršūnių, krūmuose besislepiančias papuruodeges lapės bei negyvuose medžiuose arba sudegintų sodybų griuvėsiuose tūnančius ir smalsiai į juos žvelgiančius apuokus. Nė gyvos dvasios, tik kur ne kur besimėtantys žmonių skeletai.

Geras oras išsilaikė iki kitos dienos vidurio, paskui rudens dangų aptraukė debesys, o iš šiaurės papūtė žvarbus vėjas. Kartais jis čaižė jų nugaras lediniu lietumi ir net šlapiu sniegu.

Vakare, užkopęs į neaukštą kalvą, Dunkanas Stendišas išvydo pilį - primityvų pastatą, apžėlusį brūzgynais bei juosiamą siauro griovio. Už brūzgynų, priešais pakeliamą tiltą buvo kiemas arkliais bei karvių, avių ir kiaulių tvartai. Kieme vaikštinėjo keletas žmonių, iš kaminų rūko dūmai. Brūzgynų išorinėje pusėje kėpsojo daugybė mažų apdegusių trobesių. Gyvenvietė atrodė skurdi ir netvarkinga.

Danielius, stambus karo žirgas, kaip šuo sekęs

šeimininką, sustojo Dunkanui už nugaros. Paskui Danielių, stuksendama kanopomis, pritapseno ryšuliais apkrauta mažutė pilka asilaitė Bjutė. Danielius kilstelėjo galvą ir pabaksnojo šeimininkui į nugarą.

- Viskas gerai, Danieliau, - tarė jam Dunkanas. - Čia mes apsistosis nakčiai.

Konradas užlipo šlaitu ir atsistojo šalia Dunkano. Tai buvo tvirtas, beveik septynių pėdų ūgio, gana masyviai atrodantis, vyras. Jo pečius gaubė iki kelių krentantis avies kailis, dešinėje rankoje stirksėjo sunki ažuolinė kuoka. Jis tylėdamas žvelgė į pilį.

- Ką darysim? - paklausė Dunkanas.

- Jie mus matė, - atsakė Konradas. - Pro brūzgy-nus kyščiojo galvas.

- Tavo akys skvarbesnės už manąsias, - tarė Dunkanas. - Tu įsitikinęs?

- Taip, milorde.

- Nevadink manęs lordu! Aš ne lordas, mano tėvas - lordas.

- Aš laikau jus lordu, - tarė Konradas. - Mirs jūsų tėvas, ir jūs paveldėsit titulą.

- Naikintojų nepastebėjai?

- Ne, tik žmones, - atsakė Konradas.

- Keista, kad Naikintojai praėjo pro tokią vietą.

- Gal šeiminkai apsigynė? Arba Naikintojai kur nors skubėjo?

- Kažin, - suabejojo Dunkanas. - Sprendžiant iš to, ką mes matėme, jie nieko neaplenkia savo kely, kiekvieną lūšną sulygina su žeme.

- Atbėga Tainis⁽⁵⁾, - tarė Konradas. - Tuoj jis juos apžiūrės.

Šlaitu kilo mastifas. Jis sustojo prie Konrado. Konradas paglostė šuns galvą ir šis pavizgino uodegą. Dunkanas vėl nusistebėjo, kokie jie panašūs. Tainis buvo nuostabus gyvūnas. Jis beveik siekė Konrado juosmenį ir nešiojo platų antkaklį su metaliniais apkaustais.

Pažvelgęs į pilį, šuo suglaudė ausis ir tyliai suurzgė.

- Jam nepatinka, - tarė Konradas.

- Bet tai vienintelė pastogė, kurią mes radome, - paprieštaravo Dunkanas. - Naktis šalta ir drėgna.

- Čia tikriausiai veisiasi blakės. Ir utelės taip pat.

Asilaitė prisiglaudė prie Danieliaus, kad pasislėptų nuo vėjo. Dunkanas pasitaisė prie juosmens kardą.

- Man visa tai patinka ne daugiau negu jums su Tainiu, bet priešaky labai jau bjauri naktis.

- Laikysimės kartu, - tarė Konradas. - Neleisim jiems atskirti mūsų.

- Teisingai, - sutiko Dunkanas. Jeigu kas - paspruksim.

Jie ėmė leistis nuo kalvos. Dunkanas nesąmoningai užkišo ranką už apsiausto, kad patikrintų prie diržo kabantį maišelį. Kai pirštai palietė jį, Dunkanas išgirdo pergamento čežėjimą ir pyktelėjo ant savęs. Per pastarąsias dvi dienas jis tik ir darė šią kvailą procedūrą, graibydamasis, ar vietoje manuskriptas. Jis palygino save su kaimo berniuku, kuris traukia į mugeę ir visą laiką čiupinėja kišenę būgštaudamas, kad nepamestų savo penso.

Palietęs pergamentą, Dunkanas tarsi vėl išgirdo arkivyskupo žodžius: "Šie keli puslapiai galbūt gali išgelbėti visą žmoniją".

Nors, gerai pagalvojus, arkivyskupas galėjo ir persūdyti; ne visus jo tvirtinimus reikėjo priimti už gryną pinigą. Bet šiuo atveju Dunkanas manė, kad senasis šventikas buvo teisus. Žinoma, įsitikins jie tuo tik Oksenforde.

Būtent dėl to, o ne dėl smulkia rašysena išmargintų pergamento lapų, jis, Dunkanas, čia, o ne patogiamе bei saugiamе Stendiš-hauze, ir dabar ruošiasi ieškoti prieglobsčio tokioje vietoje,

kur, Konrado nuomone, gali veistis tik blakės.

- Man vienas dalykas kelia nerimą, - tarė Konradas, pasivijęs Dunkaną.

- Nejaugi tau gali kas nors kelti nerimą?

- Mažoji tauta, - paaiškino Konradas. - Mes nieko iš jų nematėme. Nuo Naikintojų gali sprukti daug kas, bet goblinai, gnomai ir panašios būtybės - vargu.

- Gal išsigando ir pasislėpė? - spėliojo Dunkanas. - Slapstyti jie moka.

Konradas pagalvojo.

- Taip, ko gero.

Prisiartinę prie pilies, jie pamatė, kad manė apie ją teisingai. Senas, suklypęs statinys atrodė nejaukiai. Kur ne kur pro brūzgynus išlindo galvos.

Kai jie priėjo prie dvokiančio griovio, tiltas buvo vis dar pakeltas. Smarsas tiesiog rietė nosį, pažaliavusiame vandeny plūduriavo kažkas, primenantis pūvančius lavonus.

Konradas sušuko kyšančioms galvoms:

- Atidarykit! Keleiviai prašo prieglobsčio!

Niekas neatsiliepė, ir Konradas pakartotojo savo žodžius. Pagaliau tiltas, girgždėdamas ir siūbuodamas, ėmė po truputį leistis. Kai jie perėjo tiltą, juos pasitiko marga tipišką driskių banda. Tačiau

Šie skarmaliai buvo ginkluoti ietimis, o kai kurie spaudė savo gamybos kardus.

Konradas užsimojo kuoka.

- Prasiskirti! - sušuko jis. - Kelią mano ponui!

Driskiai pasitraukė, bet iečių nenuleido ir kardų nepaslėpė. Pro minią prasibrovė paralyžiaus susukta žmogysta ir, vilkdama koją, priklibinkščiaavo prie keleivių.

- Mano ponas sveikina jus, - sugergždėjo jis, - ir prašo prie stalo.

- Pirmiausia reikia pasirūpinti gyvuliais, - tarė Konradas.

- Tuščių pašiūrių turime, - atsakė šlubis. - Jos, tiesa, atviros, bet yra stogas ir siena. Arkliui ir asilui pakreiksim šieno, o šuniui atnešiu kaulų.

- Ne kaulų, - paprieštaravo Konradas, - o mėsos. Didelį gabalą, kaip ir dera tokiam dideliam šuniui.

- Aš surasiu mėsos, - tarė šlubis.

- Duok jam monetą, - liepė Dunkanas Konradui.

Konradas įkišo pirštus į maišelį prie juosmens, ištraukė monetą ir numetė žmogui. Šis vikriai pagavo ją ir palietė ranka kaktą, tiesa, truputį pašaipiai.

Pašiūrė buvo ne pati geriausia slėptuvė, bet šiek tiek saugojo nuo lietaus ir vėjo. Dunkanas

nubalnojo Danielių ir pakabino balną ant sienos. Konradas nuėmė nuo asilės ryšulius sukrovė juos ant balno.

- Nejaugi jūs nepasiimsit balno ir ryšulių su savimi? - paklausė šlubis. - Saugiau būtų.

- Ir čia neprapuls, - atsakė Konradas. - Palies kas nors - šonkaulius sumalsiu.

Prie tilto juos pasitikusi minia išsisklaidė. Tiltas girgždėdamas pakilo.

- O dabar, - tarė šlubis, - malonėkite sekti paskui mane. Šeimininkas sėdasi vakarienės.

Pagrindinė pilies menė buvo silpnai apšviesta ir joje šlykščiai dvokė. Sienose styrojo rūkstantys fakelai. Grindis dengiantis demblis buvo nekeistas keletą mėnesių, jei ne metų. Ant jo mėtėsi šunų atitempti ar užautojų palikti apgraužti kaulai. Čia pat tysojo šunys, ir patalpoj trenkė šlapimu - šunų, o gal ir žmonių. Tolimajame salės gale buvo židinytis, kuriame pleškėjo malkos. Kaminas nepraleido dūmų, ir šie virto į salę. Viduryje stovėjo ilgas stalas, aplink kurį murksojo įvairiausio plauko tipai. Jiems už nugarų zyliojo berniūkščiai, padavinėjantys patiekalus ir ąsočius.

Kai Dunkanas su Konradu įžengė į salę, kalbos nutilo, ir neryškios veidų dėmės atsigrėžė į atėjusius.

siuosius. Šunys numetė kaulus ir iššiepė iltis. Stalo gale atsistojo žmogus, kuris džiaugsmingai subliuvo:

- Sveiki atvykę, keliauninkai! Eikite šen ir sėskitės už stalo kartu su Haroldu Riveru.

Jis pasisuko į patarnaujančius jaunuolius:

- Nuvykite nuo tako tuos prakeiktus šunis, kad mūsų svečiai galėtų drąsiai priėti.

Berniūkščiai uoliai ėmėsi vaikyti rykštėmis urzgiančius ir inkščiančius keturkojus.

Dunkanas žengė į priekį:

- Dėkoju, sere, už svetingumą.

Haroldas Riveras buvo prakaulus, smarkiai apžėlęs ir labai netvarkingas. Jo plaukuose ir barzdoje, atrodė, galėjo gyventi pelės. Pečius gaubė kitados purpurinis, tačiau dabar per purvus pasidaręs nenuspėjamos spalvos apsiaustas. Kailiniai apvadai bei apykaklė buvo sukapati kandžių.

Riveras parodė į krėslą šalia savęs.

- Prašau sėstis, sere.

- Mano vardas Dunkanas Stendišas, o mane lydinčio žmogaus - Konradas.

- Jis jūsų tarnas?

- Ne, draugas.

Riveras kiek pagalvojo, o paskui tarė:

- Tada jis sės su jumis.

Šeimininkas kreipėsi į šalia sėdintį žmogų:

- Einarai, nešdinkis velniop. Susirask sau kitą vietą. Ir lentą mėšai pjaustyti pasiimk.

Einaras nepatenkintas atsistojo, pasiėmė lentą ir nudrožė ieškoti kitos vietos.

- Dabar, - tarė Riveras Dulkanui, - malonėkite sėstis. Mes turime mėšos ir angliškas alus puikus, tik štai mėsa - ne kokia. Duona taip pat nešviežia, bet užtat medus pats geriausias, koks tik būna. Kai Naikintojai užpuolė mus, senasis Sedrikas, mūsų bitininkas, rizikuodamas gyvybe išnešė korius ir taip juos išgelbėjo.

- Ar seniai tai buvo? - paklausė Dulkanas. - Kada buvo užgriuvę Naikintojai?

- Vėlyvą pavasarį. Iš pradžių atsibastė Ordos žvalgai. Jų buvo nedaug, todėl ir pavyko išgelbėti galvijus ir bites. Kai pagaliau užplūdo tikroji Orda, mes buvom pasiruošę. Jūs, sere, kada nors matėt Naikintojus?

- Ne. Tik girdėjau apie juos.

- Šlykšti kompanija, - tarė Riveras. - Įvairiausių formų ir dydžių. Velniai, nelabieji, demonai bei daugybė kitų, nuo kurių išorės pakerta kinkas bei pykina vėmti, ir kiekvienas kenkia savaip. Pavo-

jingiausi - plikiai. Žmonės, bet ne visai. Panašūs į visiškus idiotus, bet tvirtus ir stiprius idiotus. Jie nežino, kas yra baimė, ir tiesiog apimti žudymo manijos. Ant jų kūno nėra nė vieno plaukelio. Jie balti kaip kirmėlės supuvusioj pliauskaj. Kaip sunkios, riebios kirmėlės. Iš tikrųjų jie ne riebiūs. Raumeningi. Jūs gyvenime nematėt tokių raumenų. Ir beribės jėgos. Ir plikiai, ir kiti puola drauge, šluodami viską savo kely. Žudo, degina. Pasigailėjimo nelauk. Įniršis ir magija - štai jų ginklai. Apsakyti negaliu, kaip sunku buvo išlaikyti juos atokiai. Magijai mes priešinomės, o įtūžio ir mums užteka, nors vien jų išvaizda gali mirtinai įbauginti žmogų.

- Bet jūs, atrodo, neišsigandote.

- Mes nepabūgom, - patvirtino Riveras. - Mano žmonės - tvirta tauta. Sudavėm jiems keletą smūgių. Nesame prastesni už juos. Mes užgrobėm šią vietą ir nesiruošiam jos atiduoti.

- Užgrobėt?

- Na, taip. Jūs, be abejo, pats suprantate, kad mes ne iš tų, kurie paprastai gyvena tokiose landynėse. Matote, Riveras - tai pravardė, šiaip sau, dėl juoko. Mes - sąžiningi darbininkai, likę be darbo. Čia daug tokių. Visi susijungėm ir leidomės ieškoti ramaus kampelio, kur galėtume šeiminkauti bei išlaikyti šeimas. Šit ir užklydom į šį

nuošalų užkampį.

- Negi norite pasakyti, kad čia niekas negyveno?

- Aplink nebuvo nė gyvos dvasios. Mes pasitarėm ir nusprendėm čia apsistoti, - žinoma, kol atsiras tikrieji šeimininkai.

- O tada jūs jiems viską gražinsite?

- Be abejo, - atsakė Riveras. - Atiduosim ir vėl trauksim ieškoti ramios vietelės.

- Jūs labai kilnus, - pasakė Dunkanas.

- Ačiū, sere. Bet pakaks apie tai. Papasakokite apie save. Jūs sakėte, kad keliaujate. Šituose kraštuose ne dažnai pamatysi keliauninkus. Labai pavojingos vietos.

- Mes traukiam į pietus, - paaiškino Dunkanas, - į Oksenfordą, po to galbūt į Londoną.

- Ir nebijote?

- Aišku, bijom. Bet mes ginkluoti ir budrūs.

- Taip, atsargumas ne pro šalį, - sutiko Riveras.

- Jūs keliausite per pačias Nualintas Dykras. Ten tyko aibės pavojų. Sunku bus pramisti. Čia, sakau drąsiai, nieko nebeliko. Net varnoms, lekiančioms pro šalį, reikia turėti su savim atsargų.

- Tačiau jūs apsieinate.

- Mums pavyko išgelbėti galvijus....

Pastabos

- 1) Luzitanija (mūsų pasaulyje egzistavusi nuo 15 m. pr. Kristų) - senovės Romos provincija Iberijos pusiasalio pietvakariuose, užėmusi didesnę šiuolaikinės Portugalijos dalį.
- 2) Skriptorijumas, skriptorijus (lot.) - Vakarų Europos vienuolynuose taip vadino dirbtuves, kuriose buvo perrašinėjamos knygos.
- 3) Snoopy (amer. šnek.) - šniukštinėjantis, sekantis.
- 4) Scratch (angl.) - įdrėskimas, brūkštelėjimas, negrabus parašas. Old Scratch (Senasis Skrečas) - velnias, Šėtonas.
- 5) Tiny (angl.) - mažas, smulkus.